Tulevaisuusselonteko ennakoivan päätöksenteon tukena

Lausunto tulevaisuusvaliokunnalle valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäisestä osasta

Mikko Dufva ja Veera Heinonen, Sitra

SITRA

Miten rakennetaan tulevaisuusvalmiuksia ja ylisukupolvista hyvinvointia?

Kansalaisten osallistuminen ennakoivaan päätöksentekoon ja tulevaisuuksien luomiseen

Julkishallinnon kyvykkyys ennakoida ja toimeenpanna politiikkatoimenpiteitä

Valmistelun ja päätöksenteon prosessit, jotka tukevat ennakoivaa ja ylisukupolvista päätöksentekoa

Mukaillen: SOIF 2024

SITRA

Jatkuvuus selontekoprosessissa: Miten ennakointi on kehittynyt?

Aiemmissa raporteissa tunnistettu seuraavat haasteet – miten tulevaisuusselonteko vastaa niihin?

- **Kytkös päätöksentekoon**: selontekoa jo hyödynnetty valtioneuvoston strategisissa prosesseissa.
- **Reaktiivisuus**: katsottu pitkää aikaväliä globaalisti, mutta varautuminen painottuu, selonteko ei sisällä juuri näkemyksiä uudistuneesta Suomesta.
- **Keskittyminen todennäköiseen**: vaihtoehtoiset skenaariot ja villit kortit laajentavat näkökulmaa, villit kortit jäävät kuitenkin irrallisiksi.
- **Siiloutuneisuus**: selonteon valmistelussa on ylitetty siilot.
- **Lyhyt aikajänne**: selonteossa katsottu pitkää aikaväliä ja tunnistettu riskejä ja mahdollisuuksia tähän hetkeen.

Ennakointimenetelmän ja -sisällön laatu: Mitä jää näkymättömiin?

TULEVAISUUSVALTA-LINSSI

HYÖTYJÄT
Kenelle tulevaisuus on suotuisa?

REPRESENTAATIO
Keitä tulevaisuudessa näkyy?

AIKAPERSPEKTIIVI
Miten pitkälle tulevaisuutta määritellään?

TULEVAISUUSNÄKEMYS
Millainen kuvaus tulevaisuudesta esitetään?

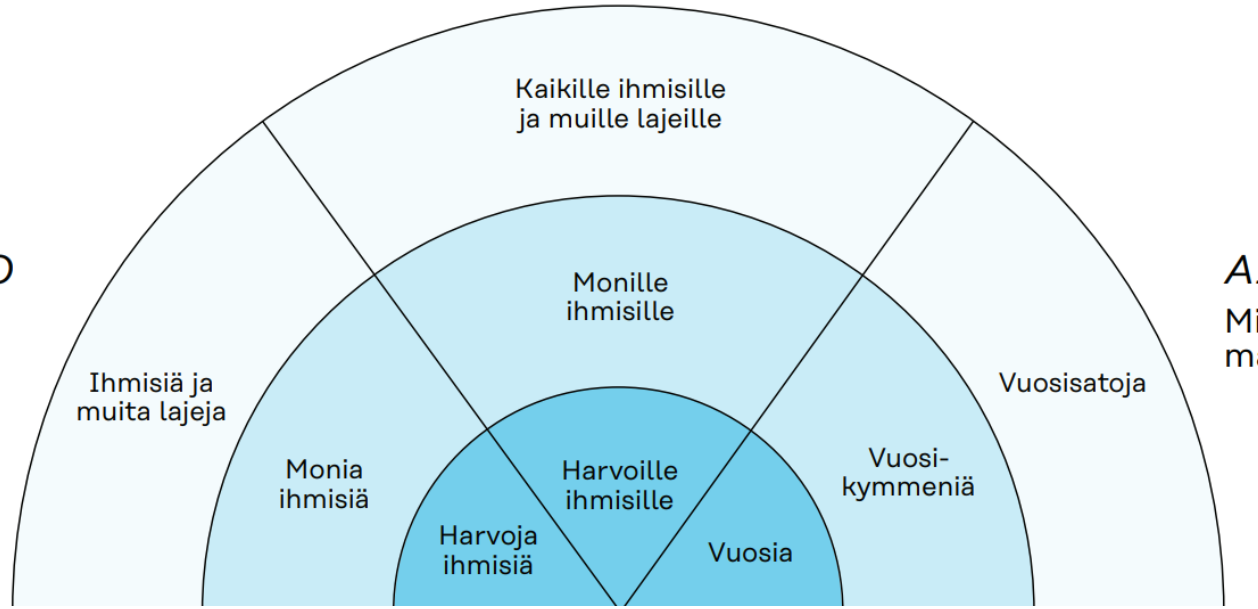

SITRA

Selonteon ja selontekoprosessin tarkoitus ja hyödyllisyys: Kenelle ennakointisisällöt ovat kiinnostavia?

Vai: miten ennakointisisällöt voisivat olla kiinnostavampia?

- Räätälöinti ja kontekstiin sitominen
- Kokemuksellisuus
- Osallisuuden vahvistaminen

75 %

suomalaisista uskoo, että tulevaisuuteen voi vaikuttaa.

46 %

näkee Suomen tulevaisuuden nykyhetkeä huonompana.

SITRA

Ennakointi on työkalu pitkäjänteiseen, hallitus- ja vaalikaudet ylittävään päätöksentekoon

Vahvistetaan osallisuutta:
Panostetaan nuorten kuulemiseen, digialustoihin ja kansalaispaneeleihin.

Vahvistetaan kyvykkyyttä:
Lisätään kokemuksellisuutta ja tuetaan tiedon tulkintaa ja omaksumista.

Vahvistetaan päätöksentekoa:
Sidotaan ennakointi ja tulevaisuusvaikutusten arviointi keskeisiin ohjausprosesseihin.

Mukaillen: SOIF 2024

SITRA

Työ on jo käynnissä

KANSALLINEN ENNAKOINTIVERKOSTO

PRIME MINISTER'S OFFICE FINLAND

SOIF School of International Futures

SITRA

Strengthening Intergenerational Fairness and Long-Term Governance in Europe

Voxit

KUUTIO

Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus & Nuorten Akatemia: Lasten ja nuorten suuntia tulevaisuudelle: Kohti moniäänisempää kansallista tulevaisuusvaltaa

Hanke tuo lasten ja nuorten äänen osaksi eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan asiantuntijakuulemisia. Tavoitteena on kehittää kuulemispilotti, joka mahdollistaa nuorten osallistumisen tulevaisuuskeskusteluun kansallisen päätöksenteon kontekstissa ja vahvistaa heidän tulevaisuustaitojaan. *Pilotissa toteutetaan kouluissa työpajoja, joissa nuoret käsittelevät tulevaisuusselonteon teemoja ja tuottavat lausuntoja valiokunnan käyttöön.* Tuloksena syntyy toimintamalli, jota voidaan soveltaa tulevaisuudesta käytävään keskusteluun myös muissa politiikkaprosesseissa. Hanke edistää lasten ja nuorten osallisuutta, demokratiaa ja moniäänisyyttä päätöksenteossa.

Hankkeen toteuttavat Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus ja Nuorten Akatemia yhteistyössä eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kanssa.

Ennakointitietoa tarjolla

@sitrafund

sitra.fi

SITRA